

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра технологій у тваринництві

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет тваринництва та водних біоресурсів
«14» травня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
ДЕКОРАТИВНЕ ПТАХІВНИЦТВО

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Освітня програма: дисципліна за вибором студента

Факультет тваринництва та водних біоресурсів

Розробник:

професор кафедри технологій у тваринництві, доктор іст. наук, доцент
Вікторія МЕЛЬНИК

Опис навчальної дисципліни **ДЕКОРАТИВНЕ ПТАХІВНИЦТВО**

Вибіркова компонента дає можливість для здобувачів вищої освіти щодо вивчення біологічних, зоотехнічних, етологічних, генетичних і технологічних особливостей утримання, розведення, годівлі та використання декоративних видів і порід птахів. Дисципліна охоплює вивчення морфології, поведінки, умов утримання та годівлі, відтворення декоративних птахів як в аматорському, так і в промисловому птахівництві, а також їх роль в екології та збереженні біорізноманіття.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь				
Освітній ступінь	«Бакалавр»			
Спеціальність				
Освітня програма	Дисципліна за вибором студента			
Характеристика навчальної дисципліни				
Вид	вибіркова			
Загальна кількість годин	120			
Кількість кредитів ECTS	4			
Кількість змістових модулів	2			
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-			
Форма контролю	залік			
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти				
	денна форма навчання	денна форма навчання СТН	заочна форма навчання	заочна форма навчання СТН
Рік підготовки (курс)	4	3	5	4
Семестр	7	5	9	7
Лекційні заняття	15 год.	15 год.	-	-
Практичні, семінарські заняття	15 год	15 год	-	-
Лабораторні заняття	-	-	-	-
Самостійна робота	90 год.	90 год.	120 год.	120 год.
Індивідуальні завдання	-		-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.		-	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета - вивчення біологічних особливостей птахів, представників орнітофауни України та видів, занесених до Червоної книги, а також умов розведення декоративних птахів у неволі.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни – Морфологія сільськогосподарських тварин (ОК3), Фізіологія сільськогосподарських тварин (ОК7), Годівля тварин і технологія кормів (ОК9), Генетика тварин (ОК8), Розведення тварин (ОК12).

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 8. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій.

ПРН-4. Організовувати спільну діяльність робочого колективу.

ПРН-5. Забезпечувати якість виконуваних робіт.

ПРН-6. Впливати на дотримання вимог щодо збереження навколишнього середовища.

ПРН-7. Здійснювати пошук, оброблення та узагальнення інформації із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

ПРН-8. Застосовувати знання з відтворення та розведення сільськогосподарських тварин для ефективного ведення господарської діяльності підприємства.

ПРН-15. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль виробництва продукції птахівництва

2. Програма та структура навчальної дисципліни для студентів денної та заочної форми навчання

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с.р.		л	п	лаб	ін д.	с.р.
Змістовий модуль 1. Декоративні і співочі птахи та занесені до Червоної книги України												
Тема 1. Вступ. Біологічні особливості птахів	18	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	60
Тема 2. Папугоподібні: характеристика та утримання їх у неволі	14	2	2	-	-		-	-	-	-	-	
Тема 3. Співочі птахи	8	2	2	-	-		-	-	-	-	-	
Тема 4. Птахи Червоної книги України	10	2	-	-	-		-	-	-	-	-	
Разом за змістовим модулем 1	60	8	10	-	-	42	60	-	-	-	-	60
Змістовий модуль 2. Декоративні птахи рядів Куроподібні та Гусеподібні												
Тема 1. Фазани для вирощування на м'ясо і декоративного птахівництва	14	2	2	-	-	48	-	-	-	-	-	60
Тема 2. Породи декоративних курей	14	2	2	-	-		-	-	-	-	-	
Тема 3. Декоративні породи голубів	12	2	-	-	-		-	-	-	-	-	
Тема 4. Декоративні гусеподібні	11	1	-	-	-		-	-	-	-	-	
Тема 5. Моделювання авіспарку	9	-	1	-	-		-	-	-	-	-	
Разом за змістовим модулем 2	60	7	5	-	-	48	60	-	-	-	-	60
Усього годин	120	15	15	-	-	90	120	-	-	-	-	120

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Біологічні особливості птахів	2
2	Папугоподібні: характеристика та утримання їх у неволі	2
3	Співочі птахи	2
4	Птахи Червоної книги України	2
5	Фазани для вирощування на м'ясо і декоративного птахівництва	2
6	Породи декоративних курей	2
7	Декоративні породи голубів	2
8	Декоративні гусеподібні	1
	Разом	15

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Декоративні і співочі птахи та занесені до Червоної книги України		
1	Біологічні особливості птахів	2
2	Визначення виду птахів за зовнішніми ознаками	2
3	Характеристика виду папугоподібних	2
4	Співочі птахи	2
5	Птахи України: птахи Київського зоопарку	2
Змістовий модуль 2. Декоративні птахи рядів Куроподібні та Гусеподібні		
6	Вирощування фазанів на м'ясо	2
7	Характеристика курей декоративних порід	2
8	Моделювання авіспарку	1
Разом		15

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
Змістовий модуль 1. Декоративні і співочі птахи та занесені до Червоної книги України		
1	Біологічні особливості птахів	10
2	Визначення виду птахів за зовнішніми ознаками	2
3	Характеристика виду папугоподібних	10
4	Птахи України	4
5	Птахи Київського зоопарку	2
6	Співочі птахи	6
7	Птахи Червоної книги України	8

1	2	3
Разом за модуль 1		42
Змістовий модуль 2. Декоративні птахи рядів Куроподібні та Гусеподібні		
8	Характеристика птахів родів Монал (<i>Lophophorus</i>), Трагопан (<i>Tragopan</i>), Аргус (<i>Argusianus</i>).	4
9	Декоративні види фазанів, павичі	4
10	Вирощування фазанів на м'ясо	2
11	Характеристика курей декоративних порід	10
12	Характеристика видів родини Голубові (<i>Columbidae</i>)	2
13	Характеристика декоративних порід голубів	8
14	Характеристика декоративних гусеподібних	10
15	Моделювання авіспарку	6
Разом за модуль 2		48
Разом СР		90

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт.

7. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота;
- гейміфікація.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
1	2	3
Модуль 1. Декоративні і співочі птахи та занесені до Червоної книги України		
ЛР 1. Біологічні особливості птахів	ПРН 3, 4, 5, 6, 7, 8, 15. Здобувачі вищої освіти повинні розпізнавати біологічні особливості птахів та визначати їх види за класифікаційними ознаками, з урахуванням морфологічних та поведінкових характеристик; застосування знань про різноманіття птахів, зокрема папугоподібних, співочих і орнітофауни України, для ідентифікації видів у природних умовах і зоопарках, з урахуванням практичного досвіду на базі Київського зоопарку; здійснювати організацію командної роботи під час лабораторних і польових досліджень, з ефективним розподілом завдань і взаємодією в колективі; забезпечувати якість і точності виконання лабораторних завдань відповідно до методичних рекомендацій; нівелювати вплив зовнішніх чинників і непередбачуваних ситуацій під час спостереження за птахами; використовувати сучасні інформаційні технології для пошуку, систематизації й аналізу орнітологічної інформації; здійснювати технологічний контроль за параметрами продуктивності окремих груп птахів у межах знань із птахівництва; сприяти дотриманню екологічних вимог, з урахуванням значення збереження видового різноманіття, ролі птахів у природі та етичного ставлення до них.	10
ЛР 2. Визначення виду птахів за зовнішніми ознаками		10
ЛР 3. Характеристика виду папугоподібних		10
ЛР 4. Співочі птахи		10
ЛР 5. Птахи України: птахи Київського зоопарку		10
СР 1		20
Модульна контрольна робота 1		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Декоративні птахи рядів Куроподібні та Гусеподібні		
ЛР 6. Вирощування фазанів на м'ясо	ПРН 3, 4, 5, 6, 7, 8, 15. Здобувачі вищої освіти повинні виконувати функціональні обов'язки під час роботи з різними видами та породами птахів, нівелюючи вплив зовнішніх чинників і виробничих ситуацій; організувати спільну діяльність робочого колективу в умовах лабораторних і практичних занять, пов'язаних із птахівництвом; забезпечувати якість виконуваних робіт, що стосуються технологій вирощування, утримання та оцінювання птахів; впливати на дотримання вимог щодо охорони навколишнього середовища з урахуванням принципів біоетики у сфері птахівництва; здійснювати пошук, оброблення та узагальнення інформації з використанням сучасних цифрових інструментів для прийняття рішень у галузі утримання та розведення птахів; застосовувати знання з відтворення та селекції сільськогосподарської птиці для ефективного ведення господарської діяльності; забезпечувати відповідні параметри утримання та здійснювати технологічний контроль за процесами виробництва продукції птахівництва, дотримуючись норм якості та продуктивності.	10
ЛР 7. Характеристика курей декоративних порід		10
ЛР 8. Моделювання авіспарку		10
СР 2		40
Модульна контрольна робота 2.		

1	2	3
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Залік		30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{залік}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час модульних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1101>;
- конспекти лекцій на їх презентації (в електронному вигляді <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1101>);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Матвеев М.Д., Тарасенко М.О. Орнітологія: навч.-метод. посібник. Кам'янець-Подільський, 2020. 150 с.
2. Анатомія свійських птахів: навчальний посібник / Під.ред. Л.П. Горальського, В.Т. Хомича. Житомир: «Полісся», 2011. 252 с.
3. Горальський Л.П., Хомич В.Т., Кот Т.Ф., Гуральська С.В. Анатомія

свійських птахів: навчальний посібник /Під ред. Л.П. Горальського, В.Т. Хомича. Житомир: Полісся, 2014. 248 с.

Допоміжна література

1. Колоша В. Золотий фазан. *Сучасне птахівництво*. 2019. №11-12. С.16-17.
2. Шаров О. Утримання у неволі папуг виду Калита (*Myiopsitta monachus*). *Сучасне птахівництво*. 2021. №3-4. С.16-17.
3. Омельчук Д. Птахи перемагають війну... і Україна переможе! *Сучасне птахівництво*. 2022. №3-4. С.16-17.
4. Лапіна Г. Лебеді на Дніпрі взимку: життя продовжується. *Сучасне птахівництво*. 2023. №1-2. С.16.
5. Журій Т., Дьомін Д. Горобець хатній – птах 2024 року в Україні. *Сучасне птахівництво*. 2024. №3-4. С.16-17.

Інформаційні ресурси

1. Червона книга України /Інтернет ресурс ресурс: Веб-сайт. URL: <https://redbook-ua.org/>
2. Папугоподібні – ряд птахів (Psittaciformes) /Інтернет ресурс ресурс: Веб-сайт. URL: <https://discover.in.ua/animals/papugopodibni-rjad-ptahiv-psittaciformes.html>
3. Куроподібні (Galliiiformes) – птахи України /Інтернет ресурс ресурс: Веб-сайт. URL: <https://aves.land.kiev.ua/128.html>